

KATONAI MINŐSÉGÜGY

MINŐSÉGRENSZEREK TANÚSÍTÁSA

Pálos Emil¹

Tanúsítás: olyan eljárás, amellyel egy független fél írásban igazolja, hogy egy termék, egy folyamat vagy egy szolgáltatás megfelel az előírt követelményeknek.

(MSZ 271)

A mai piacgazdasági viszonyok között a potenciális vásárló számára minden korábbinál több eszköz áll rendelkezésre, hogy a számára legmegfelelőbb szállító jelöltet kiválassza. A szállítók, gyártók és forgalmazók igyekeznek a vevői **figyelem** felkeltés mellett a vevői **bizalomkeltés** eszközeit is igénybe venni a számukra előnyös kiválasztás, az elfogadtatás érdekében.

A vevői bizalomkeltés egyik eszköze a szabványos minőségrendszer kialakítása, fenntartása, független féllal történő tanúsíttatása. A néhány évvel ezelőtt csak a szakmabelieknek információt jelentő "van ISO 9000 tanúsítványunk" kijelentés ma már egyre szélesebb kör számára hordoz mondanivalót: a környezet számára világos, hogy az adott szállító szervezete nemzetközileg elfogadott szabványban rögzített rendszert alakított ki, ami tanúsításra került.

1. Pálos Emil mk. alezredes., HM Beszerzési Hivatal Minőségbiztosítási Igazgatóság Rendszertanúsító Osztály vezetője

Néhány gondolat erejéig érdemes a múltba is tekinteni. Hol, mikor, hogyan kezdődött a rendszerszintű tanúsítás kialakulása?

Korábbi cikkeimre visszautalva, emlékeztetőül idézem, hogy a tanúsítási, megfelelőség igazolási tevékenység bizonyítékait több ezer évvel ezelőttig visszamenve, a termék tanúsítás területén tudjuk felmutatni.

Egyes termékek valamely követelménynek való megfelelés esetén történő megkülönböztető megjelölésének gyakorlata a történelem során mindvégig fennmaradt, természetesen magán hordozva az adott térség, a műszaki fejlettség által meghatározott jellemzőket. Ez a tevékenység hangsúlyozottan csak magának a terméknek a vizsgálata alapján megállapított megfelelőség valamilyen jellel, megjelöléssel történő igazolása, tanúsítása volt.

A rendszerszerű szemlélet, a rendszerszerű minősítés és tanúsítás szükségessége akkor kezdett felmerülni, amikor a technikai fejlődés eredményeképpen az ember egyre veszélyesebb szerkezetek előállítására vált képessé. Olvasmányainkban számtalan leírás tartalmazza azokat az eseteket, amikor a saját korában csodált, ma csak elnézően szemlélt konstrukciójú és kivitelezésű gőzgépek által hajtott mozdonyok, hajók útjuk valamelyik szakaszában meghibásodtak, hajtóerejüket veszítve reménytelenül és befolyásolhatatlanul a természeti elemek, a vakszerencse áldozataivá lettek utasaikkal együtt. A kazánok, a gőzgépek magukban hordozták a veszélyt, aminek megelőzésére, csökkentésére sorozatban születtek a különböző elgondolások.

A biztosítási tevékenység jelentős méretű terjeszkedése, térnyerése is erre az időszakra esik. Különösen a hajózás, a tengeri szállítmányozás hordott számtalan veszélyforrást magában. A biztosításra kerülő tárgyak, eszközök a gőzhajók és drága szállítmányaik lettek. **A biztosítók számára létfontosságú volt a biztosítási kockázat csökkentése:** az időjárás, a tenger viselkedését nem lehetett befolyásolni; a kockázat csökkentésére csak a hajók, a gőzgépek üzemeltetési biztonságának növelésén keresztül vezethetett az út.

A nagy biztosítótársaságok műszaki szakembereket kezdtek el foglalkoztatni. Amit korábban csak a hadseregek, a haditengerészetek, az

admiralitások tettek meg - mármint hogy képviselőiket a hajógyárakba vezényelték a hajóépítés ellenőrzésére -, a biztosítók is bevették gyakorlatukba: műszaki szakembereik rendszeresen felügyelték a majdan biztosításra kerülő hajó építését, eszközeit, gépeit, kazánját. A biztosítás létrejöttének előfeltétele lett a felügyelt műszaki állapot.

Az egyes biztosítóknál hamarosan kétfelé vált a kifejezetten pénzügyi, kockázati, biztosítási tevékenység, üzletág, valamint a műszaki megfelelést ellenőrző tevékenység, üzletág.

A XVIII.-XIX. században a hagyományosan nagy hajóépítő és hajózó országokban tartósan kialakultak a vázolt tevékenységet végző szervezetek, melyek hajdani nagy elődeik nevét megtartó utódai ma is működnek. Néhány ezek közül: British Lloyd's, Germanische Lloyd, Det Norske Veritas, Bureau Veritas. **A cégek neve lefordítva is hangzatos, kifejezi a több évszázada fennálló hozzáértést és fontosságot: "Norvég Igazság", az "Igazság Irodája".**

A cégek jelképrendszerében is mindegyik esetben felfedezhető a hajóépítéshez, hajózáshoz kötődés; a cégemlékekben a kettős, a többszörös hajóhorgony, hajóharang utal a szakmai kötődésre.

Mint fentebb említettem, elkülönültek a műszaki felügyeletet ellátó szervezetek, kialakították a sajátos minősítési szempontrendszerüket. A minősítési szempontrendszerek a legnagyobb számmal és teljességgel Németországban alakultak ki. Ma már nincs az iparnak olyan területe, amelyre az iparági jellegnek megfelelő szakmai követelményrendszer nem állna rendelkezésre.

A megfelelést igazoló, kiadásra került okirat, a "Zertifikate" a mai napig megőrizte tartalmi tagolódását; a minősítő szervezet igazolja azt, hogy a minősített cég, műhely:

- a szaktevékenység végzéséhez alkalmas épületekkel és gépekkel rendelkezik;
- a szaktevékenység által megkívánt technológiákat alkalmaz;

- minőségügyi szabályzást tart fenn és azt képzett személyzettel érvényesítteti.

Az eddig vázolt gyártó, szállító minősítő tevékenység tartalmában nem azonos a mai fogalmaink szerinti minőségbiztosítási rendszer tanúsítással, ez az igazolási tevékenység egyértelműen a szállító képesség, alkalmasság minősítésére, igazolására szolgált.

A bemutatott eljárást és okirat kiadást Németországban az egyes tartományi TÜV (Műszaki felülvizsgáló) szervezetek végezték és végzik ma is. Néhányuk neve a magyarországi leány - illetve vegyesvállalat létrejötté követően **ismerős széles körben: TÜV Rheinland, TÜV Bayern, TÜV Hannover, TÜV Saachen, stb.** A nemzetközileg is elismert felkészültségű vizsgáló állomások tanúsítványait a világ számos országában fogadják el.

A minőségrendszerek vagy minőségügyi rendszerek néven ismert irányítási rendszerek kialakulásának alapja elsősorban a II. világháború hadviselő felei által a hadiiparral szemben támasztott követelménye volt.

A követelmények kielégítése során nyilvánvalóvá vált, hogy a nagytömegben gyártott hadfelszerelés, haditechnika megfelelő és egyenletes minőségének biztosítására a klasszikus termékellenőrzés központú rendszerek alkalmatlanok. A háborút követő évtizedek a minőségrendszerek elméletének részletes kidolgozását tették lehetővé.

A nemzetközi szabványosítási tevékenység eredményeképpen az ISO 1987-ben adta ki első ízben az ISO 9000 sorozatot. A sorozat tartalmával már több korábbi cikk részletesen foglalkozott, így most csak annyit ismétel meg, hogy a sorozat tagjai úgynevezett rendszermodelleket írnak le, amelyek egy gyártó vállalat tevékenységi körének függvényében, egy minimális számú elemből álló minőségügyi rendszert határoznak meg. A teljeskörű minőségbiztosítást nyújtó rendszermodell húsz rendszeremet tartalmaz, amelyek együttesen kellő biztonságot nyújtanak egy fejlesztéstől a vevőszolgáltatig terjedő tevékenységet végző szállító szervezet vezetősége - **belső bizalom keltés** -és vevője számára - **külső bizalom keltés**.

A piaci szereplők számára kezdettől fogva megkülönböztető értékkel bírt a szabványos rendszermodellnek megfelelő minőségrendszer kialakítása, fenntartása, tanúsítása. Természetesen, a térhódítás lassú volt. Az európai országokban Németország, Franciaország valamint Anglia gyártói jártak élen a rendszerek bevezetésében. A magyarországi rendszerváltást megelőzően, ezekben az országokban együttesen már 10.000 felett volt a tanúsított minőségrendszerek száma. Magyarországon ez a szám 1989-90-ben öt azaz öt alatt volt.

A jelen cikk címét követő definíció *meghatározza a tanúsítás fogalmát*. Láthatóan szerepel benne a függetlenség fogalom is. Esetünkben ez azt jelenti, hogy a tanúsítást végző szervezet legyen anyagilag, üzletileg, erkölcsileg független a tanúsított szervezettől, a függetlensége biztosítsa az objektív, elfogulatlan, részrehajlás mentes értékelést és ennek alapján a tanúsítvány kiadást.

Az elmondottak figyelembevételével, véleményt alkothatunk a szállító által saját minőségrendszeréről adott nyilatkozat értékéről: **az úgynevezett első fél (a szállító) nyilatkozata nem tekinthető függetlennek, nem tekinthető tanúsítványnak.**

A szállító valamely vevője a szerződést megelőzően vagy annak teljesítését követően értékelheti a szállító minőségrendszerét, adhat róla véleményt, nyilatkozatot, igazolást.

Tipikus esetei a beszállítói rendszerek működtetése, a vevői referenciák szolgáltatása. Ez a második fél által adott minősítés sem tekinthető maradéktalanul függetlennek, így ez sem tekinthető tanúsításnak.

A függetlenséget maradéktalanul kielégítő tanúsítási tevékenységet a harmadik fél státusú szervezetek valósítják meg.

Az ilyen szervezetek egy tanúsítási rendszer tagjai vagy önálló tanúsítók lehetnek.

A tanúsítási rendszerek kialakulásának két lehetséges módja van: bizonyos területeken, mint az élet, egészség, a vagyonbiztonság területén a kritikus, veszélyes tevékenységet végző szervezetek tanúsítására az

állam felelősségi körében hatósági jogosítványokkal rendelkező szervezetek kerülnek kijelölésre. Ezek létének és tevékenységüknek nem a piaci érték ad értelmet és létjogosultságot, hanem az állam állampolgárai iránti törvényes felelőssége.

Minden más egyéb területen a piaci szereplők igénye alapján jöhetnek létre azok a tanúsító szervezetek és tanúsítási rendszerek, melyek a folyamodó piaci szereplők, esetünkben szabványos minőségrendszer követelmények szerinti minősítését és tanúsítását elvégzik.

Ahhoz, hogy a harmadik félként eljáró tanúsító szervezet tanúsítványának valóban bizalomkeltő értéke legyen, a tanúsító alkalmasságának vitathatatlannak kell lenni. A tanúsító alkalmasságának bizonyítására a tanúsító akkreditálásának nevezett eljárás szolgál. Az akkreditálás rendszere, módszere ismét országonként változó kialakulás eredményeként jött létre. Az egyes országokban működő akkreditáló testületek működésének alapja az a széles társadalmi bázison nyugvó személyi összetétel, ami garantálja, hogy az akkreditáló testület képes a társadalom valamennyi érintett rétege érdekeinek képviselőjére, érvényesítésére, az általa akkreditált minőségrendszer tanúsító szervezet valóban alkalmas a független minősítő, tanúsító tevékenység végzésére.

A legismertebb akkreditálási rendszerek is azokban az országokban jöttek létre, amelyekben a tanúsító szervezetek legkorábban kialakultak. A két legismertebb a DAR, a Deutsche Akkreditierung Rat, a Német Akkreditálási Tanács, valamint az angliai UKAS (a korábbi NACCB utódjaként), az United Kingdom Accreditation Service, az Egyesült Királyság Akkreditálási Szolgálat.

A működő akkreditálási és tanúsítási rendszerek résztvevői idővel felismerték, hogy nagy jelentőséggel bírhat, ha egymás akkreditált intézményeit és azok által kibocsájtott tanúsítványokat kölcsönösen elismerik.

Kiemelten nagy jelentősége van ennek a gondolatnak az Európai Unió tagállamai esetében, hiszen az Unió alapszerződése kimondta: a belső határok nélküli Európában biztosítani kell az árúk, a szolgáltatások, a tőke, és a munkaerő szabad mozgását, tilos olyan korlátozások alkalmazása, ami

ezt akadályozná. A tanúsítványok kölcsönös elfogadása a szabad áru mozgásnak egyik segítő feltétele.

A minőségrendszerek tanúsítványok kölcsönös elfogadására először az EQNET, European Quality Network, Európai Minőségügyi Hálózat, majd az IQNET, International Quality Network, Nemzetközi Minőségügyi Hálózat nevű önkéntes szervezetek jöttek létre.

Ma Magyarországon az akkreditálást a Nemzeti Akkreditáló Testület hajtja végre. A minőségrendszerek tanúsítására jelenleg a Magyar Szabványügyi Testület került akkreditálásra, mint magyar tanúsító szervezet. A közelmúltban az IQNET képviselői auditálták a MSZT Tanúsítási Titkárság munkáját, résztvettek konkrét folyamatban lévő minőségrendszer tanúsítási eljárásban. A szemle alapján jó esély van arra, hogy a magyar tanúsító szervezet az IQNET teljes jogú tagja legyen, biztosítva ezzel az általa kibocsájtott rendszertanúsítványok nemzetközi elismerhetőségét.

Az országban tevékenykedő több külföldi tanúsító ház magyarországi képviselője, leányvállalata, közös vállalata nem igényelte a NAT általi akkreditálást. Az a tény, hogy ennek ellenére virágzik az üzletmenetük, a magyar vállalatok nagy számban veszik igénybe tanúsító szolgáltatásukat, bizonyítja a tevékenység piaci jellegét és értékét: minden tanúsítvány annyit ér, amennyit és ahány helyen elfogadnak belőle; ez sok esetben független a tanúsító akkreditáltságától; a piaci terület, a tanúsító ház hagyományai, a nemzetközi ismertsége ennél fontosabb szempont lehet.

A piaci környezet nem kíméli a HM és MH szervezeteit, tevékenységét, érdekeit sem. Ugyancsak megkülönböztetés nélkül érvényesíti hatásait a HM alapítású részvénytársaságokkal szemben is.

A közbeszerzési törvény hatálybalépése jelentősen megnehezítette egyrészt a haditechnikai szolgáltatások, termékek beszerzését, másrészt a HM alapítású részvénytársaságok szolgáltatásainak, termékeinek értékesítését.

A Közbeszerzési Tanács által létrehozott Minősített Ajánlattevők Jegyzéke - a jegyzékre történő felvétel követelmény rendszerében meghatározott gazdasági, műszaki, minőségügyi jellemzőkkel,

különösen a független fél általi tanúsított minőségrendszerrel bíró gazdasági társaságok részére - a közbeszerzési eljárások meghatározott eljárás típusaiban a potenciális ajánlattevők számára előnyt jelent.

A HM alapítású részvénytársaságok esetében a Kbt. hatálya alá eső ajánlattételi felhívásokra a siker lehetőségével való jelentkezés, valamint a Jegyzékre való felkerülés esélyeit jelentősen rontotta, hogy nem rendelkeztek kiépített, tanúsított, az ISO 9000 szabványcsalád valamelyik tagjának megfelelő minőségrendszerrel, az ezt tanúsító, **harmadik fél által kibocsájtott megfeleléségi tanúsítvánnyal.**

Az előzőekben összefoglalt hátrányos piaci helyzet csökkentése, megszüntetése érdekében a HM alapítású részvénytársaságok részére feladatszabás történt annak érdekében, hogy rövid lejárattal minőségrendszert építsenek ki és azt tanúsíttassák.

A honvédelmi célú tevékenység körében számos gyártási, javítási, szolgáltatási, beszerzési és értékesítési tevékenység van, ahol a szállító szervezet minősítése, tanúsítása elengedhetetlen.

A minőségrendszer tanúsításra alkalmas formában való kiépítésének és tanúsíttatásának időigénye az adottságok és feltételek függvényében 1-3 év lehet.

A piaci szereplők nemcsak a szabványos minőségrendszer meglétét és működését igazoló Tanúsítvánnyal, hanem más, egyéb normatív dokumentum követelményeinek való megfelelést igazoló okirattal is bizonyíthatják valamely szakterületen meglévő minőségképességüket, szerezhetnek ezáltal előnyös piaci pozíciót.

A fenti megfontolások alapján, a HM Beszerzési Hivatal, a Hivatalon belül a Minőségbiztosítási Igazgatóság részére feladatként került meghatározásra a HM alapítású részvénytársaságok minősítő vizsgálata és annak eredményétől függően a tanúsításuk.

A megszabott feladat teljesítéséhez szükséges feltételrendszer elemeként a HM gazdasági ügyeket felügyelő helyettes államtitkára a 7/1997 GÜV HÁT Intézkedésével katonai minőségügyi hatóságként kijelölte a szállítók minőségügyi rendszerének tanúsítására a HM Beszerzési Hivatalt és a fejlesztések tekintetében a HM Haditechnikai Intézetet.

A tanúsító szervezet 1997 évi, elsőéves tevékenysége a következőkben kerül bemutatásra.

A kijelölt tanúsító szervezet személyzete szakismereteinek és gyakorlata növelése érdekében felülvizsgálat vezető képző (Lead Assessor / Auditor) tanfolyam megszervezésére és lebonyolítására került sor. A tanfolyamot a nemzetközileg elismert IQA/IRCA regisztrálta.

A tanúsító szervezet jogállása és a személyi feltételek kialakítása mellett a minősítő vizsgálat és tanúsítás alapjául szolgáló referencia dokumentumok körét kellett meghatározni. A minősítő vizsgálatra kerülő részvénytársaságok tudottan különböző szakterületeken és színvonalon tevékenykednek, a minősítés időszakában szabványos minőségrendszerük tudottan nem volt, így a szabványos minőségrendszerek ISO 9000 dokumentumaihoz hasonlóan nem volt egységes alapul választható normatív dokumentum.

A lehetőségek áttekintése után az a döntés született, hogy a minősítő vizsgálatok referencia dokumentumai a 9/1996 HM rendelettel kötelező alkalmazásúnak nyilvánított nemzeti katonai szabványok köréből a szakterületileg vonatkoztathatóak, a 00543/1981 HM-IpM Együttes Utasítás és a szakterület függvényében, egyéb lehetőség hiányában a vonatkoztatható NATO dokumentumok (Allied Publications, STANAG) legyenek.

A HM alapítású részvénytársaságok érdekében történő minősítő vizsgálatok megkezdése előtt az érintettek részére több alkalommal került sor tájékoztató megbeszélésre.

A tisztázó megbeszélések eredményeképpen ismertté vált, mely szervezetek azok, amelyek egyáltalán igényt tartanak a minősítő vizsgálat lefolytatására, illetve valamilyen okból nem kívántak ebben részt venni.

A lehetőséggel nem kívántak élni azok a szervezetek, melyeknél már előrehaladott előkészületi állapotban volt a szabványos minőségrendszer kiépítése és piaci helyzetüket stabilnak tartották, illetve egyéb szakhatóság rendszeresen felügyeli szakmai tevékenységüket. **Ezek a szervezetek:** Centrál Mosodák, Radar Rt, a HM Budapest, Veszprém és Kaszói Erdőgazdaság.

A minősítést igénylő szervezetek a HM EI, a HM Arzenál, a HM Currus és a HM Armcom részvénytársaságok voltak. A minősítő vizsgálatok is ebben a sorrendben történtek, időpont szerint:

HM Elektronikai Igazgatóság Rt. 1997. február 1.-15.

HM EI Rt. Logisztikai Igazgatóság 1997. március 10.-15.

HM Arzenál Elektromechanikai Rt. 1997. május 15.-30.

HM Currus Gödöllői Harcjárműtechnikai Rt. 1997. június 05.-20. és december 01.-15.

HM Armcom Kommunikációtechnikai Rt. 1997. június 15.-30. és december 01.-15.

A minősítő vizsgálatok végrehajtása az alábbi, egységes eljárásrend szerint történt:

- 1.) A minősítést igénylő szervezet e tárgyú írásos igénybejelentése, a szervezet részéről együttműködő személy megnevezése, az igény fogadása, a minősítő eljárást lefolytató bizottság és feladatainak parancsban történő kijelölése, meghatározása.
- 2.) A szervezet által átadott, a működést, a vezetést, a szakmai és a minőségügyi tevékenységet szabályzó dokumentumok tanulmányozása.
- 3.) Az illetékességi területre alkalmazható referencia dokumentumok meghatározása, a követelmények alapján a minősítési szempontok összeállítása.

- 4.) A minősítő eljárás munkaokmányainak elkészítése (megbízólevelek, nyilatkozatok, részletes időterv, kérdéssjegyzékek).
- 5.) Helyszíni szemle végrehajtása, eltérések rögzítése, szükséges helyesbítő intézkedések körének meghatározása.
- 6.) A minősítő vizsgálat zárójelentésének elkészítése, átadása a HM BH vezérigazgató és a minősített Rt. vezérigazgató részére. A megállapítások függvényében bizottsági javaslattétel tanúsítvány kiadására vagy ismételt vizsgálatra.
- 7.) Tanúsítvány kiadás.

A négy részvénytársaság minősítő vizsgálata során általános érvényű megállapítás, hogy a mindegyik rendelkezik a vezetést, működést, szaktevékenységet leíró szabályzatokkal, belső utasításokkal. A helyszíni szemlék során a létező szabályozásoknak a személyzet általi ismerete és a gyakorlatban való érvényesülése már eltérő képet mutatott.

A szakmai tevékenység gyártmánydokumentációs (konstrukciós és technológiai) feltételei szervezetenként változtak. *Fellazult az a rajztári, dokumentáció tári fegyelem, ami korábban megfelelő személyi, elhelyezési feltételek mellett az érvényes szabályozásoknak megfelelően elvárt és megszokott volt.*

A társasági átalakulás folyamán a szervezeti és személyi változások sorában esetenként csökkent figyelem érvényesült e területek iránt, aminek következményeit a minősítő vizsgálatok feltárták és megszüntetésük szükségességét meghatározták.

A minősítő vizsgálatok során kiemelt fontossággal bírt a minősített szervezet mérés-technikai helyzete, a mérésügyi törvényben a mérőeszközök pontosság ellenőrzésére és annak igazolására meghatározott követelmények teljesülésének, az eszközállomány nyilvántartásának ellenőrzése. A követelmény változó szinten teljesült, az ismételt vizsgálatok szükségességét alapvetően a mérés-technikai feltételek elégtelensége teremtette meg.

A minősített szervezetek objektum és eszközállományán egyaránt látható a forráshiány okozta fejlesztés, karbantartás, felújítás elmaradása. A különböző döntések következtében kivonásra, tárolásra került eszközök, anyagok miatt, az életben maradás érdekében történő sokféle vállalkozással összefüggésben felhalmozódott, tárolt anyagok miatt egyes részvénytársaságok telephelyei túlszűfoltak, rendezetlenek.

A minőségbiztosítási tevékenységek szabályozottak és érvényesülnek a szolgáltatási főfolyamatban.

A minősített szervezetek részéről kétféle reakció volt tapasztalható. Észrevételezték, hogy sokkal szigorúbb eljárás alá kerültek, mint amire számítottak az előzetes információk szerint. Azok a szervezetek, melyek ismételt vizsgálata volt szükséges, az utóvizsgálatig rendelkezésre álló idő alatt határozott és eredményes helyesbítő intézkedéseket tettek, melyek eredménye igazolható volt.

A minősítő eljárások folyamata, a feltárt hiányosságok segítséget nyújtanak a minősített szervezeteknek az ISO szabványos minőségrendszer kiépítési folyamatában, a minőségügyi tanácsadó, felkészítő szervezetekkel kötött szerződések teljesítése során.

A részvénytársaságok részére kiadott tanúsítványok először csak magyar nyelven készültek, majd a minősített szervezetek kérésére angol és német nyelven is kiadásra kerültek. A tanúsítványok átadása valamennyi szervezet részére ünnepélyes keretek között történt.

A tanúsítványt kapott szervezetek a tanúsítvány kiadás időpontját követően egy év múlva kerülnek először felülvizsgálatra. A felülvizsgálat eredményétől függően, a tanúsítvány érvényessége újabb egy évre meghosszabbításra kerülhet, nem megfelelés megállapítása esetén időszakos felfüggesztése vagy végleges visszavonása történhet.

A minősítő vizsgálat és a tanúsítvány kiadás során a hazai és külföldi tanúsító szervezetek eljárásaival egyező, az ISO, EN, MSZ szabványokon, irányelveken alapuló eljárásrend került alkalmazásra. Ez a tény is elősegítette a minőségrendszerek tanúsítása tárgyában a

MSZT Tanúsítási Titkársága kezdeményezése alapján a MSZT TT-HM BH közötti Együtműködési Megállapodás létrejöttét. A megállapodás értelmében a folyamodónak lehetősége van arra, hogy egy közösen lefolytatott, ezért idő és költségkímélő eljárás keretében a polgári ISO 9000 sorozat és a katonai, NATO AQAP 100 sorozat választott minőségrendszer modelljének való megfelelést tanúsító két külön okiratot nyerjen el.

A részvénytársaságok számára - amennyiben a MSZT Tanúsítási Titkárságot választják tanúsító szervezetként - a fenti Együtműködési Megállapodás értelmében egy közös eljárás keretében nyílik lehetőség a jövőben a polgári és a katonai megfelelés tanúsítvány megszerzésére.

A HM BH, mint katonai tanúsító szervezet tevékenysége iránt folyamatosan növekszik az érdeklődés.

Az ipar és a szolgáltatás különböző területeiről jelentkeznek a minősítő eljárás lefolytatását kérelmezők. Említést érdemel a MFS Magyar Lőszergyártó Kft., mint az első olyan magyar gazdasági szervezet, amely egy NATO tagállam közbeszerzési ajánlati felhívásában meghatározott részvételi előfeltétel kielégítése érdekében szerezte meg a szükséges AQAP fokozatnak való megfelelést igazoló tanúsítványt.

A jelentkezők minősítésének sorrendjét elsősorban a honvédelmi tevékenység körében kifejtett tevékenységük alapján határozzuk meg, a minden konkrét múltbeli vagy perspektív üzleti kapcsolat nélküli szervezetek részére nem tudunk és nem kívánunk jelenleg prioritást adni.